

ZPRAVODAJ

EuroCarto2026

BRNO, 9–11 SEPTEMBER 2026

Pozvánka na kartografickou konferenci
EuroCarto 2026 do Brna

• 3 •

26. kartografická konference
v číslech

• 5 •

16. členská schůze
ČKS

• 6 •

Noví čestní členové
ČKS

• 6–8 •

Proběhla tradiční podzimní
akce ČKS - Kartovýročí

• 9 •

MAPA ROKU 2025

odborná soutěž
Česká kartografická společnost

Vyhlášen nový ročník soutěže
Mapa roku

• 12–13 •

20. kartografický den Olomouc
se blíží

• 14 •

Proběhl 9. ročník konference
ICA DACH v Praze

• 16–17 •

Slovo prezidenta ČKS

Vážené členky a vážení členové České kartografické společnosti, milé kolegyně, vážení kolegové,

dovolte mi Vás srdečně pozdravit v úvodu aktuálního Zpravodaje České kartografické společnosti. Uplynulé období bylo pro naši komunitu mimořádně bohaté jak na odborné aktivity, tak na společenská set-

kání, která potvrzují, že kartografie má v České republice pevné zázemí, dynamický vývoj a stále rostoucí interdisciplinární přesah.

Velmi si cením aktivní účasti našich členů na konferencích, workshopech a projektech doma i v zahraničí. Zvláštní poděkování patří všem, kteří se podílejí na přípravách významných událostí následujících let – zejména mezinárodní konference **EuroCarto 2026 v Brně**, která představuje mimořádnou příležitost prezentovat českou kartografii na evropské scéně a posílit spolupráci s Mezinárodní kartografickou asociací a partnerskými institucemi.

Rok 2026 bude ve znamení kartografických výročí a připomínek významných osobností a děl naší mapové historie.

Věřím, že tyto aktivity přispějí nejen k popularizaci oboru, ale i k hlubšímu porozumění jeho tradici a kulturnímu významu.

Důležitou součástí činnosti společnosti nadále zůstává podpora mladých odborníků, studentů a doktorandů. Jejich energie a nové výzkumné směry či využití moderních technologií jsou příslibem dalšího rozvoje české kartografie.

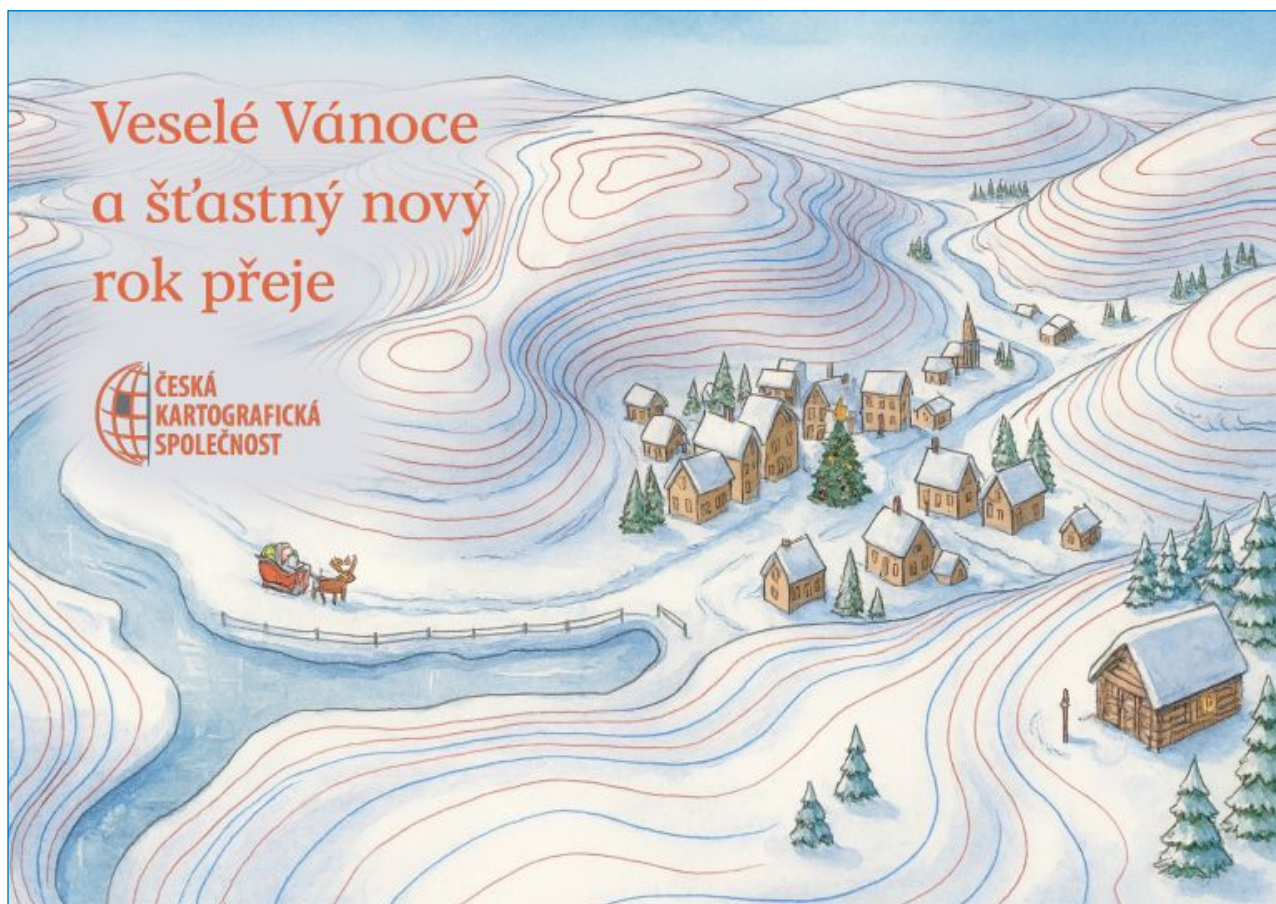
Děkuji Vám všem za Vaši práci, podporu a zapojení do aktivit společnosti. Těším se na další společná setkání, inspirativní spolupráci a rozvoj našeho oboru.

S úctou

Zdeněk Stachoň

prezident České kartografické společnosti

Markéta Beitlová

ČKS informuje

EuroCarto 2026 míří do Brna!

Brno se od **9. do 11. září 2026** stane dějištěm prestižní mezinárodní konference **EuroCarto**. Masarykova univerzita tak nabídne prostor pro jednu z klíčových evropských událostí v oblasti kartografie, geoinformatiky a geovizualizace.

Konference bude organizována Českou kartografickou společností ve spolupráci s Masarykovou univerzitou, International Cartographic Association (ICA) a dalšími domácími i zahraničními partnery. Akce je oficiálně uznána jako Regionální kartografická konference ICA (RCC), což podtrhuje její mezinárodní prestiž.

EuroCarto 2026 nabídne:

- odborný program zahrnující přednášky, prezentace a posterová vystoupení
- tematické sekce věnované moderním trendům v kartografii a geoinformatice
- workshopy zaměřené na geovizualizaci, UX, XR technologie a mapové aplikace
- setkání odborné komunity z celé Evropy i dalších částí světa
- doprovodné společenské akce a společenský program v centru Brna

Konference představuje jedinečnou příležitost **prezentovat českou kartografii na mezinárodní úrovni**, navázat nová partnerství a posílit spolupráci v rámci evropské kartografické komunity.

Více informací naleznete postupně na webu konference:

www.eurocarto2026.org

Zdeněk Stachoň

Oznamujeme: 10. ročník mezinárodní konference ICCGIS v Nessebaru

Již 10. ročník prestižní **International Conference on Cartography and GIS (ICCGIS)** se uskuteční v bulharském historickém městě **Nessebar**, a to v termínu **14.–19. června 2026**.

Konference představuje skvělou příležitost:

- prezentovat výsledky české kartografie a geoinformatiky,
- navázat nová mezinárodní partnerství,
- podpořit spolupráci v rámci **International Cartographic Association (ICA)**.

Výjimečným lákadlem je také **místo konání** – starobylý Nessebar, zapsaný na seznamu UNESCO, který poskytuje jedinečné prostředí pro odborná i neformální setkání.

Více informací, včetně výzev k zasílání příspěvků a registrace, bude průběžně aktualizováno na oficiálním webu konference <https://iccgis.cartography-gis.com/>.

Těšíme se na setkání v Nessebaru!

Zdeněk Stachoň

26. kartografická konference, Brno

10. – 12. září 2025

REPORTÁŽ

V termínu od 10. do 12. září 2025 proběhla v Brně **26. kartografická konference**. Akce byla uspořádána na půdě Přírodovědecké a Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity.

V budově Geografického ústavu při Přírodovědecké fakultě byla ve středu dopoledne uspořádána akce **Kartografové v rozjezdu**. Za účasti zhruba dvacítky doktorandů, včetně tří z naší katedry, proběhl celý meeting v dobré náladě a přinesl všem zúčastněným cenné zkušenosti napříč doktorským studiem v celé republice. Workshop nabídnul cennou příležitost k diskusi o aktuálních výzumných výzvách doktorského studia v kartografii, přičemž interaktivní formát designového procesu umožnil společně definovat

jeho největší výzvy a nastítnit jejich řešení. Nakonec se ukázalo, že většina doktorandů čelí velmi podobným potížím, přičemž bylo velmi zajímavé vyslechnout si možná řešení některých z nich. Pozitivní ohlas měl také workshop zaměřený na eye-tracking pořádaný kolegy z Olomouce. Tento výzkum měl poté ještě dostatek prostoru během klasických přednášek.

Zbytek středečního dne přinesl kromě zahájení konference také **volbu nového vedení České kartografické společnosti** v rámci 16. členské schůze ČKS. Z pohledu doktorandů bylo zajímavé nahlédnout do pozadí fungování ČKS.

Druhý den konference nabídl čtyři sekce přednášek umístěných do dvou poslucháren.

V širokém spektru prezentací napříč různými podobory kartografie se neztratily ani tři příspěvky z dílny naší katedry. Stěžejní den konference doprovázelo také hlasování o nejlepší poster, kterých se sešlo přesně dvacet, a doprovodná soutěž, **Kartografický trojboj**. Ocenění za nejlepší poster si posléze odnesla naše studentka Tereza Černohousová.

Čtvrteční slavnostní večer proběhl v reprezentativních prostorech Augustiniánského opatství, v Mendelově skleníku. Celý večer byl doplněn o proslov prezidenta Mezinárodní kartografické společnosti **Georga Gartnera**. Profesor Gartner společně s profesorem **Talhoferem** byli posléze jmenováni čestnými členy ČKS. Na místě bylo rovněž oznámeno pořádání příštího ročníku konference **EuroCarto**, která se uskuteční v roce 2026 právě v Brně.

Páteční dopoledne mělo na programu poslední dvě sekce přednášek, ani zde nechyběly prezentace z našich řad. Úderem poledne byla konference oficiálně ukončena. V odpoledních hodinách bylo připraveno ještě několik volitelných exkurzí po Brně nebo do archivních institucí.

Celá konference byla výborně zorganizovaná a přinesla tak v přátelském prostředí spoustu inspirativních podnětů do další práce.

Těšíme se na další shledání za dva roky v Liberci!

*Jan Koudelka,
Doktorand Fakulty stavební, ČVUT v Praze*

26. kartografická konference v číslech

2 z 5 lidí ...

Ve skupině 5 lidí konference byste našli **2 ženy** a 3 muže.

Konference se zúčastnilo

171 osob

34 organizátorů

137 účastníků

1 dítě a 2 dospělí

Každý třetí člověk na konferenci byl **student** doktorského nebo navazujícího magisterského studia.

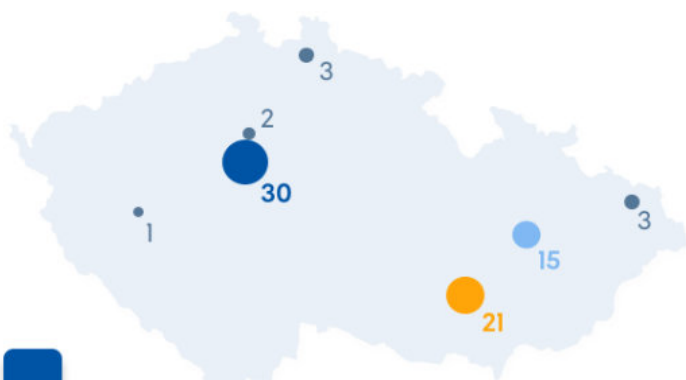
Studentská remíza

Téměř **polovinu** studentů zastupovaly **ženy**.

Šťastné sedmičky

Během konference se odprezentovalo **77 příspěvků ze 7 míst**. Nejvíce příspěvků doputovalo z **Prahy, Brna a Olomouce**.

Příběh nekončí ...

Pořádat konference nás hodně baví, a proto Vás rádi uvidíme **příští září na EuroCarto v Brně!**

EuroCarto2026

BRNO, 9-11 SEPTEMBER 2026

Zpráva z 16. členské schůze České kartografické společnosti

Šestnáctá členská schůze ČKS se uskutečnila 10. září 2025 na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity v Brně v rámci 26. kartografické konference. Schůzi svolal prezident ČKS Václav Talhofer, který jednání krátce před 17. hodinou zahájil a následně předal slovo Vítu Voženílkovi, viceprezidentu ČKS, aby celou schůzi řídil.

Z celkových 133 členů ČKS se zúčastnilo 83 členů, z toho 27 na základě uděleného zmocnění; schůze tedy byla usnášenischopná.

Po schválení programu byly potvrzeny pracovní komise: mandátová ve složení Růžena Zimová, Radek Barvíř a Karel Staněk; volební komise Lukáš Herman, Darina Mísařová a Tomáš Janata; a návrhová komise Petr Kubíček, Luboš Bělka a Daniel Vrbík.

Václav Talhofer následně přednesl **Zprávu o činnosti ČKS za období září 2023 až srpen 2025**. Zpráva shrnula odborné, publikační i popularizační aktivity Společnosti a připomněla rovněž její mezinárodní působení. Po krátké, věcně vedené diskusi byla zpráva jednomyslně schválena. Stejně jednomyslně členská schůze schválila **Zprávu o hospodaření**, kterou prezentovala tajemnice Růžena Zimová, a **Zprávu Kontrolní komise** přednesenou jejím předsedou Jiřím Drozdou.

V dalším bodě programu proběhla **volba orgánů ČKS pro funkční období 2025–2029**. Do Výboru ČKS byli zvoleni: Jan Daniel Bláha, Jiří Cajthaml, Martin Hubáček, Přemysl Jindrák, Stanislav Popelka, Jan Ptáček, Zdeněk Stachoň, Jiří Šmída, Růžena Zimová.

Náhradníkem se stal Otakar Čerba. Do Kontrolní komise byli zvoleni Jiří Drozda, Jakub Lysák a Jana Pressová.

Závěrečné usnesení, které přednesl Petr Kubíček, bylo přijato jednomyslně. Jednání proběhlo v příjemné atmosféře a potvrdilo stabilní odborné vedení společnosti pro nadcházející období.

Na bezprostředně navazujícím jednání Výbor ČKS zvolil nové předsednictvo ve složení: **prezident Zdeněk Stachoň**, viceprezident Jiří Cajthaml a tajemnice Růžena Zimová. Kontrolní komise potvrdila ve funkci svého předsedy Jiřího Drozdu.

Přemysl Jindrák

Noví čestní členové České kartografické společnosti

Prof. Georg Gartner

Profesor Gartner (narozen 1966) je dlouholetým akademickým pracovníkem **Technické univerzity ve Vídni, katedry geodézie a geoinformatiky**. Na tomto pracovišti zejména rozvíjí moderní kartografii založenou na využití digitálních prostorových dat. Věnuje se rovněž problematice využití kartografických metod zobrazování v polohových službách. V letech 2008–2014 působil jako **proděkan**

fakulty matematiky a geoinformatiky pro akademické záležitosti.

Je celosvětově uznávaným odborníkem na kartografii a geoinformatiku. Je velice aktivní v mezinárodní kartografické komunitě jako vrcholný funkcionář **Mezinárodní kartografické asociace (ICA)**. V letech 2007–2011 byl **viceprezident ICA**, v letech 2011–2015 její

prezidentem. Na tento post byl opět zvolen pro období 2023–2027. Jeho velkou zásluhou jsou organizace regionálních konferencí zaměřených na kartografii (**EuroCarto**) a na polohové služby (**Location Based Services – LBS**). Má rovněž podíl na založení mezinárodního časopisu **International Journal of Cartography** vydávaného společností Taylor and Francis.

Profesor Gartner má dlouhodobý kladný profesní i osobní vztah k České kartografické společnosti a obecně ke kartografické komunitě v České republice. Mnohokrát byl zván na přednášky na našich vysokých školách. Několikrát byl členem komisí pro obhajobu disertačních prací nebo pro habilitační a jmenovací řízení. Často je zván jako lektor jarních škol zaměřených na kartografii a geoinformatiku pořádaných katedrou geoinformatiky Univerzity Palackého v Olomouci. Jako prezident ICA měl podíl na kvalitě regionální kartografické konference **CARTOCON 2014**, kterou rovněž organizovala katedra geoinformatiky Univerzity Palackého v Olomouci. Jako ocenění kvality naší společnosti pozval ČKS jako spoluorganizátora evropské regionální konference **EuroCarto 2024**.

Vít Voženílek

Prof. Václav Talhofer

Na svém prvním zasedání v měsíci září nově zvolený výbor České kartografické společnosti rozhodl o jmenování **prof. Václava Talhofera** čestným členem ČKS. Toto ocenění je výrazem uznání jeho mimořádných zásluh o rozvoj kartografie a dlouholetou podporu naší společnosti.

Když jsem se zamýšlel, jak si Václava a jeho práci v oblasti kartografie připomenout, nechtěl jsem, aby se jednalo o strohý výčet dat a informací. Proto jsem požádal dva jeho kolegy o osobní vyjádření jejich vztahu k němu. Před tím, než jim dám slovo, pokusím se v krátkosti rekapitulovat Václavovu profesní kartografickou dráhu tak, jak ji znám z jeho vyprávění i z řady faktů, které již o něm byly napsány.

Prof. Talhofer zahájil svou profesní dráhu v oblasti kartografie v roce 1973, kdy nastoupil na Vojenskou akademii v Brně. Nechybělo mnoho a kartografie o jednoho ze svých profesorů mohla přijít. Tehdejší armádní systém směřoval absolventy vojenského gymnázia především k velitelským oborům. Jeho záměrem bylo studovat informatiku na Vojenské akademii v Brně, ale ani to mu systém nedovolil. Z povolených oborů ho oslovilo studium geodézie a kartografie, a tak se dostal k oboru, který se stal nejen jeho povoláním, ale dovolím si říct, že i koníčkem a láskou.

Po ukončení studia v roce 1978 působil v tehdejší **Vojenském topografickém ústavu**

v Dobrušce na topografickém oddělení a po půl roce se dostal na oddělení informatiky k tvorbě prvních digitálních geodatabází a počátkům automatizace v kartografii. I přesto, že byl u začátků digitální kartografie v československé armádě, tak z této doby nejčastěji vzpomíná na své první a jediné „polňáky“, při kterých s měřickou skupinou složenou z vojáků základní služby vyrazil měřit vojenské letiště v Košicích.

Od roku 1983 je již jeho odborné působení spojeno s akademickou sférou na dnešní **Univerzitě obrany** s krátkou přestávkou na Generálním štábu AČR. Zde měl možnost spolupracovat s mnoha dalšími významnými osobnostmi české kartografie, jako byly profesoři Lauermann, Srnka a Miklošík. Za svou akademickou dráhu vychoval stovky absolventů, kteří se významně zasloužili zejména o rozvoj vojenské ale i civilní kartografie. V rámci odborného působení se věnoval a věnuje zejména výuce kartografie, matematické kartografie a geoinformatiky. V tvůrčí činnosti se po dlouhá desetiletí zaměřuje na možnosti tvorby digitálních modelů území, jejich standardizaci a využití v rámci ozbrojených sil. Po řadu let působil také jako předseda **Vědecko-technické rady geografické služby**, kde ovlivňoval koncepční rozvoj oboru.

Od roku 2013 až do roku 2025 vedl **Českou kartografickou společnost** jako předseda a později prezident. Věnoval množství úsilí a energie, aby aktivity české kartografie ve

spolupráci s řadou kolegů propagoval mezi odbornou i laickou veřejností na domácí i zahraniční půdě. S Václavem a jeho prací se tak měli možnost setkávat na mnoha odborných i neformálních aktivitách nejen vojenství kartografové. Mezi mladší generací kartografů jsou populární zejména historky z tzv. „Czech days“ pořádaných českou komunitou na mezinárodních kartografických konferencích. Mnoho z nich dává k dobru vzpomínky, jak v rámci těchto večerů probíhalo neformální přezkoušení odborných znalostí s odměnou v podobě propečeného vepřového kolene nebo jiné gurmánské delikatesy. Jak jsem psal ale v úvodu, chci dát i slovo jiným. Požádal jsem tedy o krátké vzpomínky na Václava a spolupráci s ním jeho dlouholetého viceprezidenta **prof. Víta Voženílka** a bývalého náčelníka geografické služby **plk. Jana Maršu**.

Osobní vyjádření prof. Voženílka:

„Když jsme s Václavem Talhoferem společně stáli v čele České kartografické společnosti, byli jsme sehraný tandem. Nikdy jsme se nehádali, dokázal vyslechnout i moje „crazy“ nápady, s klidem mi říct, kdy jsem něco přepískl, a stejně otevřeně přiznat, když se netrefil on. Chybí mi naše časté telefonáty, při kterých jsme vymýšleli, co udělat pro členy ČKS i pro celou ČKS, aby byla česká kartografie viditelná, užitečná a skutečně prospěšná. Václav měl dar pochválit ve správnou chvíli a oslovit i ty „neoslovitelné“. A k tomu jeho stálý úsměv a nakažlivý optimismus, pomáhal mi zvládat

hromadu práce, kterou jsme si na sebe naložili.

Podařilo se nám toho společnými silami hodně. Věřím, že jsme vytvořili opravdu dobrou dvojici a Václav byl výborným prezidentem, ostatně i lídři ICA nám to opakovaně říkali a pro nás to byl závazek nepolevovat. Doufám, že takový zůstává i nadále: jako kolega, který spojuje profesionalitu s lidskostí a umí dávat sílu mně i všem kartografům okolo.“

Osobní vyjádření plk. Marši:

„Když jsem byl požádán o zpracování vzpomínky na profesora Václava Talhofera, ihned jsem bez zaváhání souhlasil. Je to člověk, kterého znám celý svůj dospělý a profesní život, byl to můj učitel, později kolega a spolupracovník, a nakonec si troufám tvrdit, že i přítel. Když se ale zamýšlím hlouběji, nejsem si jist, jestli výše zmíněné skutečnosti nejsou vlastně trochu i limitující, neboť Václava po těch všech letech považuji za natolik sobě blízkého člověka, že si vlastně sám nejsem jist svou vlastní objektivností, je to téměř jako byste měli psát něco rozumného o členovi rodiny. Ale přeje jen ...

Jako student jsem se tehdejšího podplukovníka a docenta vůbec nebál. Nezaměřovat prosím s nedostatkem přirozené autority, ta tam pochopitelně byla. Ale na rozdíl od jiných (většinou o generaci starších) učitelů jsem se ho prostě nebál, důvěřoval jsem mu, věděl jsem, že s ním mohu diskutovat, ptát se, normálně lidsky komunikovat. A na jeho zkoušky jsem chodil úplně v pohodě. Když mi, jako vedoucí katedry vojenské geografie a meteorologie UO, zhruba dekádu po ukončení mého studia nabídl místo na katedře, bral jsem to

jako nesmírnou poctu. Mé profesní kroky sice nakonec vedly jinam, ale ten pocit, že si mě asi taky trochu váží, zůstal.

V pozici ředitele VGHMÚř a později náčelníka geografické služby MO jsem poznal, jak moc a upřímně mu na rozvoji a dobrém jménu služby záleží. A jak velkou důležitost přikládá propojenosti teorie a praxe (což v akademickém prostředí bohužel není samozřejmé). Nejen jako předseda Vědeckotechnické rady náčelníka geografické služby věnoval obrovské úsilí, čas a energii věcem a tématům, které by ho z čistě akademického hlediska vlastně často ani nemusely trápit. Ale jemu to stejně nikdy nedalo a vedoucí pracovníci a manažeři zodpovědní za praktické aspekty geografického zabezpečení se na něj mohli kdykoli s čímkoli obrátit.

Srdcař, fakt chytrý chlap, s neobyčejnou schopností motivovat a celoživotně inspirovat své okolí. Žádný suchar, trochu lišák, sportovec, se smyslem pro humor a pro přátelské mezilidské vztahy. Člen rodiny. Naší. Geografické. To je pro mě Václav Talhofer.“

Původně jsem chtěl připojit i své vlastní osobní vyjádření o Václavovi, ale poté, co jsem obdržel a přečetl milá slova mých kolegů, si říkám, že není téměř co dodat. Jsem vděčný, že Vašek byl mým učitelem i školitelem v rámci doktorského studia. Dnes jsem rád, že je mým spolupracovníkem, a dokonce i podřízeným. Věřte, že takového podřízeného by chtěl mít každý. Nikdy neřekne „ne“, vše splní včas a když potřebuji poradit, je neocenitelným rádcem. Jsem rád, že ho mohu poznávat nejen při pracovních povinnostech, ale i v osobním životě. Je to pozorný manžel, obětavý dědeček a nesmírně pracovitý a zábavný člověk. Za ta léta, co se s Vaškem znám, ho vnímám nejen jako svého učitele a kolegu, ale především jako přítele a kamaráda, na kterého se mohu vždy spolehnout. Párminutová zastávka u něho na chalupě v Kralicích se tak zpravidla stává několikahodinovou návštěvou, při které se vždy alespoň na chvíli objeví i zmínka o kartografii.

Prof. Talhoferovi srdečně gratulujeme a děkujeme za jeho dlouholetý přínos pro ČKS i českou a světovou kartografii.

Kartovýročí 2025: Česká/Československá atlasová tvorba

Ve čtvrtek 13. listopadu 2025 proběhlo již páté podzimní setkání českých kartografů s názvem KARTOVÝROČÍ. Letošní ročník byl zaměřen na téma „Česká/Československá atlasová tvorba“. Seminář proběhl v prostorách filmového sálu Národního archivu v Praze a zúčastnilo se jej celkem 63 zájemců o kartografii. Součástí akce byla i exkurze do depozitářů Národního archivu, které se zúčastnilo celkem 40 osob.

Tradiční akce České kartografické společnosti navázala na semináře realizované v předchozích čtyřech letech.

Moderování semináře se ujal prezident České kartografické společnosti **doc. Zdeněk Stachoň**, který nejprve přivítal do řad ČKS nového kolektivního člena – Národní archiv a také dva členy individuální – Františka Mužíka a Josefa Münzbergera (oba z ČVUT). Následně v úvodním referátu připomněl společně s prof. Voženílkem významná kartografická výročí připadající na rok 2025.

• Zdeněk Stachoň, Vít Voženílek – [Kartografická výročí XXX5](#)

Hlavní část semináře tvořily čtyři vyzvané přednášky:

- Vít Voženílek – [Národní atlasy](#)
- Jitka Močičková – [Historické atlasy](#)
- Jiří Drozda, Václav Talhofer, Marian Rybanský – [Vojenské atlasy](#)
- Ladislav Plánka – [Atlas životního prostředí a zdraví obyvatelstva ČSFR](#)

Organizátoři děkují Národnímu archivu za vstřícný přístup a spolupráci při zajištění akce.

Zdeněk Stachoň

ICA – pracovní skupina participativní mapování

V rámci Mezinárodní kartografické asociace (ICA) byla ustanovena nová pracovní skupina zaměřená na participativní mapování.

Participativní mapování představuje zastřešující termín pro širokou škálu kartografických přístupů, které využívají mapy jako prostředek pro podporu dialogu. Tyto metody často slouží ke zvýšení účasti a posílení postavení zranitelných či jinak opomíjených komunit a umožňují začlenění prostorových technologií do komunitního rozvoje, plánování i výzkumných aktivit. Praktické využití participativního mapování pokrývá celou řadu oblastí – od vymezování hranic (regionalizace), dokumentace přírodních a kulturně významných prvků, přes monitorování environmentálních jevů a sběr prostorových dat,

až po vizualizaci představ o budoucím vývoji území, sdílení preferencí, mapování strachu z kriminality či zkoumání vnímání městské a venkovské krajiny.

V rámci ICA dosud chyběla platforma, která by umožňovala odborníkům a zájemcům o participativní mapování vzájemně se setkávat a systematicky spolupracovat. Nově vzniklá pracovní skupina si proto klade za cíl podpořit výzkum i praktické využívání různých metod, procesů a aplikací participativního mapování, a to včetně zkoumání jejich společenských dopadů. Prvním krokem byla organizace předkonferenčního semináře na konferenci **EuroCarto ve Vídni** (září 2024), kterého se zúčastnili i kartografové z České republiky. Dalším výstupem byl třídní

předkonferenční workshop při mezinárodní kartografické konferenci ve Vancouveru v srpnu 2025.

Kromě osobních setkání připravuje pracovní skupina také sérii webinářů a usiluje o vznik speciálních čísel v odborných impaktovaných časopisech. Mailing list pracovní skupiny v současnosti sdružuje více než 150 členů z cca 40 zemí. Do činnosti skupiny se lze zapojit prostřednictvím webové stránky:

<http://participatorymapping.icaci.org>

Jiří Pánek
předseda ICA Working Group
on Participatory Mapping

ICC 2025 Vancouver - Digitální transformace s důrazem na umělou inteligenci

REPORTÁŽ

Účast na letošní **Mezinárodní kartografické konferenci (ICC 2025)** ve Vancouveru ve mně zanechala pestrou škálu dojmů – od nadšení z rozvoje oboru až po kritické zamýšlení nad organizací i samotným směřováním světové kartografie. V rámci čerpání jsem se zavázal k reflexi trendů i celkové atmosféry ICC, kterou tímto sdílím optikou osobní účasti. Vancouver byl bezesporu atraktivní destinací, avšak samotný konferenční zážitek by bez místního genia loci mohl být vnímán podstatně kritičtěji.

Po organizační stránce se letošní ročník situovaný do moderního **Vancouver Convention Centre** potýkal s jistými slabinami; problematická byla zejména orientace v programu – i přes digitální aplikaci bylo hledání a třídění prezentací často neintuitivní. Achillovou patou konference tedy byla právě absence tištěného programu, resp. její nahrazení nepřehlednou aplikací a velmi střízlivé občerstvení během přestávek či zahajovacím ceremoniálu. Navzdory těmto slabinám je třeba ocenit snahu organizátorů o udržitelný režim konference, žádné zbytečné letáčky, bloky a klíčenky, čímž ICC reflektovala důraz na environmentálně odpovědné chování v souladu se současnými trendy.

Hlavním tématem, které ovládlo celou řadu příspěvků, byl **nástup umělé inteligence do**

kartografie. AI, GeoAI, automatizované mapování a analýzy dat na základě strojového učení vystupovaly z programu v takové míře, až se zdálo, že tradiční kartografická témata zcela ustupují do pozadí. Trend je sice dlouhodobě patrný, ovšem až letošní konference v takové šíři ukázala, jak moc kartografie přehodnocuje své dosavadní postupy optikou moderní datové vědy.

Pozitivní byla také témata reflektující společenskou odpovědnost kartografie či nové směry v mapování pro široké cílové skupiny (např. mapování kvality ledu na moři pro původní obyvatelstvo Nunavutu). Kvalita

příspěvků byla ovšem extrémně kolísavá. Zazněly špičkové přednášky a diskuse, ale také řada prezentací, které postrádaly hlubší odbornou úroveň či byly podány nezáživnou formou (čtení z papíru, nepřipravenost přednášejících, slabá úroveň angličtiny).

Závěrem nelze opomenout skvělou reprezentaci české kartografie na ICC 2025. Čeští delegáti byli přítomni v řadě sekcí či jejich díla plnila výstavní panely. Nadstandardní účast a vystoupení zástupců univerzit z Prahy, Brna, Olomouce a Plzně zajišťovala české výpravě zřetelnou stopu v rámci světové komunity.

ICC 2025 ukázala sílu i limity mezinárodního kartografického setkávání v moderní době. Digitální transformace s důrazem na umělou inteligenci a udržitelnost je fascinující, ale je třeba promýšlet, jak neztratit tradiční hodnoty oboru a posilovat lidský rozměr konferencí. Navzdory kritice však zůstává ICC centrálním fórem pro setkávání a inspiraci kartografické komunity. Z Vancouveru si odvážím nejen nové kontakty a inspirativní příklady, ale i závazek podílet se na dalším rozvoji české kartografie na světové scéně.

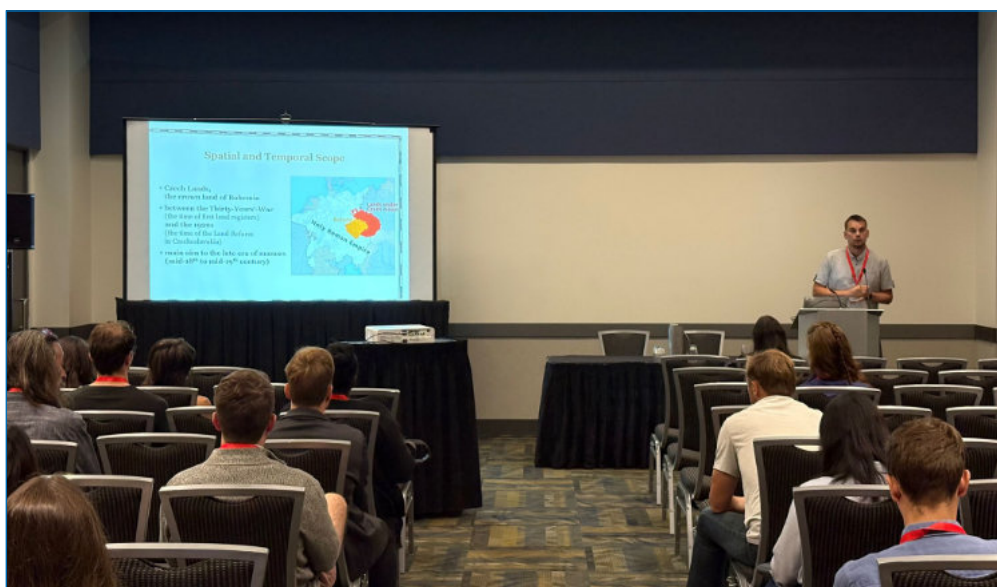
Ing. Josef Münzberger

České vysoké učení technické v Praze

Příspěvky:

Beyond the Horizon

Mapping Czech Railways

Co mi Vancouver dal / v čem mne zklamal

Mezinárodní kartografická konference (ICC) je z mého pohledu určitě svátek kartografie – pět dnů naplněných odbornými přednáškami ve více než 25 sekcích, postihující snad všechny možné aspekty kartografie, od teoretických základů, přes historické aspekty kartografie, vzdělávání nebo mapový design, až po inkluzivní kartografii nebo uživatelské zkušenosti. Tomu všemu předchází několik pre-konferenčních workshopů a doplňují nebo i „zahušťují“ odborné exkurze.

Další, neméně důležitý aspekt této konference je pro mne určitě setkání a konzultace s kolegy prakticky z celého světa a možnost s nimi diskutovat a sdílet poznatky. S tím souvisí i možnost prezentovat výsledky naší práce formou prezentace, odborného posteru nebo na výstavě mapových produktů.

Co mne ve Vancouveru nejvíce zaujalo? Bylo toho mnoho, ale určitě úvodní přednáška prezidenta ICA **prof. Georga Gartnera – Cartography as discipline is fundamental for human mankind / Kartografie jako základní disciplína pro lidstvo** (abstract <https://icc2025.com/program/agenda/agenda-day2/>), kde velice jednoduše a názorně vystihl úlohu a důležitost kartografie v procesu vývoje lidské společnosti. Další velice zajímavá, ale spíše pro mne, byla přednáška **First Nations, Inuit and Métis Spatial Data Sovereignty and Governance / Suverenita a správa prostorových dat prvních národů, Inuitů a Métisů** od **Rylan O'Krane**, inuitské GIS specialistky. Pro mne absolutně neznámá problematika, se kterou se uprostřed Evropy vůbec nemáme možnost setkat - mapování síly ledu a vytvá-

ření aktuálních on-line GIS map silnic na ledu nebo problémy s transkripcí inuitských toponym a jejich použití v mapách a informačních systémech.

Co mi Vancouver dal? Hlavně možnost prezentovat výsledky řešení první poloviny našeho projektu v mezinárodním měřítku, následná diskuze i získání nových kontaktů na kolegy zabývající se stejnou nebo obdobnou problematikou, a to jak odborným vystoupením v sekci **History of Cartography**, tak i v rámci posterů. Jako velký benefit hodnotím i možnost seznámit se na jediném místě s novou mapovou produkcí a trendy jednotlivých účastnických států v rámci mapové výstavy.

V čem mne Vancouver zklamal? Protože to je již moje šestá ICC mám možnost i srovnávat, Vancouver a celá Britská Kolumbie je krásný region, ale to Florencie (ICC 2021) nebo Durban (ICC 2003) a ostatní pořadatelská města také. Z mého pohledu předchází konference byly organizátorsky lépe zabezpečené, nemám na mysli jen „přestávkový catering“ ale hlavně obecnou informovanost více než 700 účastníků, orientační plánky konferenčního centra a zcela, alespoň mně, chyběl tištěný program. Ten byl sice nahrazen webovou aplikací, ta však ne vždy a všude fungovala a nebyla ani uživatelsky přívětivá, nebylo možno vyhledávat jednotlivé prezentace podle autorů, témat nebo klíčových slov, což by asi měla. Tento způsob „bezpapírové“ konference mi připadá nevhodný a byl pro mne opravdu zklamáním. Druhým zklamáním pro mne, alespoň v některých sekcích, bylo „smíchání“ vysoce odborných a kvalit-

ních prezentací s, asi povinnými, prezentacemi studentů a doktorandů. Určitě neprosazují jejich vyloučení ale vytvoření „doktorandských“ nebo „studentských“ sekcí v rámci konference by umožnilo jejich vzájemné srovnání.

Také se musím přiznat, že mám, díky konferenci, velice rozpačitý pocit z nástupu umělé inteligence v kartografii. Té bylo věnováno v rámci konference asi nejvíce prostoru – 7 programových bloků ve velkém sále. Já osobně jsem navštívil pouze dva z nich, ale jednotlivé přednášky na mne působily neuspořádaně a neuceleně, zkrátka „každý pes, jiná ves“. Víím, je to zcela nový obor/aspekt nejen v kartografii, o to více by se asi měla komise GeoAI věnovat výběru a sjednocení témat.

Jako velice dobrý počín hodnotím již tradiční český večer (od ICC 2017), kde se vždy schází skoro celá česká delegace. Jen mne mrzí, proč musíme jet až do Vancouveru abychom si jeden večer sedli a popovídali (někteří řešili i pracovní problémy)?

Závěrem bych chtěl poděkovat Kartografické společnosti za podporu a možnost zúčastnit se tohoto „svátku“ kartografie a doufám, že ve Varšavě bude ČR nejpokrokovější delegací.

Jiří Drozda

Úspěch v soutěži Barbary Petchenik

Na Mezinárodní kartografické konferenci ve Vancouveru se letos opět tradičně udělovaly i ceny v soutěži dětské kresby Barbary Petchenik. Mezinárodní komise hlasovala o dílech, která prošla národními koly ve 4 věkových kategoriích. Nás může těšit, že ve velmi silně obsazené (70 finalistů) kategorii 9-12 let na skvělém 3. místě skončil **Ondřej Šlechta** se svou kresbou „The Start of My Way“. Gratulujeme!

Vyhlášen nový ročník soutěže Mapa roku

Česká kartografická společnost vyhlašuje již **28. ročník** prestižní kartografické soutěže MAPA ROKU! Tato tradiční akce ČKS přináší **jedinečnou příležitost** pro všechny, kdo se s vášní věnují tvorbě map, atlasů, edic a digitálních kartografických produktů. Od svého vzniku soutěž našla své pevné místo na výsluní, stala se symbolem excelence a odráží nekonečnou kreativitu a inovace v oblasti kartografie.

Nezáleží na tom, zda jste zkušený **profesionálové**, talentovaní **studenti** nebo kartografové **amatéři** – vaše dílo má šanci zazářit v této prestižní soutěži! Každý účastník přispívá k bohatství a rozmanitosti světa kartografického vyjadřování. Vaše mapy nejsou pouze odrazem reality, ale také vaší schopnosti vnášet do nich originalitu a příběh.

Soutěž MAPA ROKU je otevřená pro širokou paletu příspěvků, od tradičních tištěných map až po interaktivní digitální aplikace. Vaše přihlášky mohou zahrnovat nejen finální mapové produkty, ale i váš tvůrčí proces, inspirace a příběhy za mapami. Těšíme se na vaše příspěvky a na setkání s vámi na slavnostním vyhlášení vítězů!

Připojte se k nám a dejte nám šanci obhatit svět vaším pohledem v 28. ročníku

prestižní soutěže MAPA ROKU. Každému přihlášenému produktu se dostane publicity být mezi soutěžními exponáty, autoři nominovaných exponátů obdrží na slavnostním vyhlášení výsledků nominální listy a vítězové v jednotlivých kategoriích jedinečný diplom.

UZÁVĚRKA ZASÍLÁNÍ PRODUKTŮ DO SOUTĚŽE JE 6. BŘEZNA 2026.

Přihláška do soutěže (včetně autorského prohlášení) je k dispozici [online](https://www.cartography.cz/maparoku/).

Více informací na www.cartography.cz/maparoku/.

Soutěžní kategorie:

- ATLASY, SOUBORY A EDICE MAP
- SAMOSTATNÁ KARTOGRAFICKÁ DÍLA
- DIGITÁLNÍ KARTOGRAFICKÉ PRODUKTY A APLIKACE NA INTERNETU
- KARTOGRAFICKÁ DÍLA PRO ŠKOLY A VZDĚLÁVÁNÍ
- STUDENTSKÉ KARTOGRAFICKÉ PRÁCE
- KARTOGRAFICKÝ POČIN (nová kategorie)

Vít Voženílek

Nová soutěžní kategorie pro 28. ročník soutěže MAPA ROKU

Česká kartografická společnost zavádí od 28. ročníku soutěže novou kategorii **Kartografický počín**. Jejím cílem je ocenit mimořádné zásluhy, inovace a tvůrčí přístupy v kartografii za uplynulý rok, které nelze jednoznačně zařadit do stávajících kategorií.

Za kartografický počín se považuje činnost s výrazným tvůrčím, pedagogickým, výzkumným nebo organizačním přínosem, která prokazatelně rozvíjí kartografii, nově využívá kartografické prostředky či technologie anebo ji popularizuje u odborné či laické veřejnosti. Kartografickým počinem může být vytvoření inovativního

kartografického produktu, organizace semináře, konference či výstavy s kartografickou tematikou, návrh nové technologie nebo metody (včetně využití AI v kartografii), vydání významné publikace s kartografickou tematikou, úspěšná reprezentace české kartografie doma i v zahraničí či jiné významné popularizační aktivity.

Přihlásit se mohou se svými aktivitami jednotlivci, týmy, instituce i organizace, čili kdokoli, kdo má ve svém portfoliu pozoruhodný kartografický počín. Do přihlášky se uvádí název a stručný popis počínu (max. 1 000 znaků), odůvodnění jeho významu pro kartografii, dokumentaci (např. obrazové materiály, odkazy, podklady, recenze) a kontaktní údaje na zodpovědné

osoby. Komise pro hodnocení exponátů bude zohledňovat zejména originalitu a míru inovativnosti, přínos pro obor kartografie, dosažený společenský dopad, úroveň zpracování a prezentaci.

Podělte se o své projekty a pomozte ukázat šíři a kvalitu současné české kartografie.

Podrobné informace a přihlašovací pokyny jsou uvedeny na webových stránkách 28. ročníku soutěže MAPA ROKU (www.cartography.cz/maparoku/).

Vít Voženílek

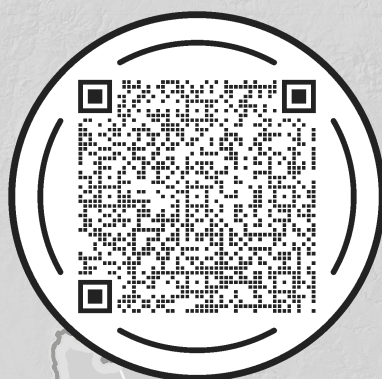
MAPA ROKU 2025

odborná soutěž

Česká kartografická společnost

**ČESKÁ
KARTOGRAFICKÁ
SPOLEČNOST****28. ročník** kartografické soutěže

MAPA ROKU

Dejte své mapě šanci vyniknout!

KATEGORIE

Samostatná kartografická díla

Studentské kartografické práce

Digitální kartografické produkty a aplikace na internetu

Kartografická díla pro školy a vzdělání

Atlasy, soubory a edice map

Kartografický počín (**nová kategorie**)Uzávěrka zasílání produktů je **6. března 2026**

20. kartografický den Olomouc

KARTOGRAFIE A LIDSKÁ MYSL

pátek, 27. února 2026, 10:00 – 14:00

**Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
17. listopadu 12, Olomouc**

Dovolujeme si vás pozvat na 20. ročník odborného semináře **KARTOGRAFICKÝ DEN OLOMOUC**, který se uskuteční v pátek 27. února 2026 tradičně v Olomouci. Akce naváže na dlouholetou tradici kartografických dnů propojujících kartografy s odborníky na různá témata a dalšími zájemci o mapy.

Tématem jubilejního ročníku bude **KARTOGRAFIE A LIDSKÁ MYSL**. Vedle kartografů vystoupí s vyzvanými přednáškami také psychologové, kteří přinesou pohled na lidské vnímání, kognice a emoce ovlivňují práci s mapou – od čtení kartografických produktů až po rozhodování v prostoru. Prostor bude i pro diskusi nad tím, jak mapy formují naše představy o světě a jak toho lze využít (nebo se naopak vyvarovat) v praxi.

Na **Kartografický den Olomouc 2026** jsou srdečně zváni všichni zájemci o kartografii, geoinformatiku, psychologii i související obory, stejně jako studenti a široká veřejnost. Účast je zdarma a ani tentokrát nebude chybět tradiční **chleba se sádlem a škvarkami**. Podrobnější program a registrační formulář budou v předstihu zveřejněny na webu kartografickyden.upol.cz.

Těšíme se na setkání v Olomouci!

Vít Voženílek

Ohlédnutí za 19. Kartografickým dnem Olomouc v roce 2025

Foto: R. Barvů

19. ročník konference Digital Approaches to Cartographic Heritage v Praze

Ve dnech 17.–19. září 2025 hostila Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy již 19. ročník konference **Digital Approaches to Cartographic Heritage** (ICA DACH), pořádané ICA Commission on Cartographic Heritage into the Digital. Akce se konala pod záštitou České kartografické společnosti a ve spolupráci s Aristotelovou univerzitou v Soluni.

Konferenci zahájila hlavní organizátorka Eva Novotná z Univerzity Karlovy společně

OldMapsOnline, včetně využití kolaborativní editace a umělé inteligence pro vektorizaci budov na historických mapách. Zmíněna byla i možnost gamifikace celého procesu.

Zajímavá byla prezentace **Gabriele Bitelli** s názvem **The medieval towers of Bologna: a Historical GIS of the City's Skyline**. Příspěvek zaujal mimo jiné tím, že minulý ročník Cartoheritage Conference se konal právě v Bologni, a účastníci tak mohli porovnat

Olomouc nemá pláž ani sochu Krista, ale se svým Svatým Kopečkem a bohatou mapovou historií si s Riem v digitálním zpracování nijak nezádá.

Atmosféra konference byla velmi přátelská a odborně podnětná. Účastníci ocenili zejména bohaté občerstvení při coffee breacích i welcome drinku. Byla to vítaná změna oproti nedávné mezinárodní kartografické konferenci ve Vancouveru, kde se museli spokojit s minimem.

Z organizačního hlediska lze zmínit i několik drobných postrřhů. Aula Přírodovědecké fakulty byla pro daný počet účastníků možná až příliš prostorná, a proto působila částečně prázdným dojmem, přestože účast byla srovnatelná s jinými ročníky.

Návštěva **Mapové sbírky Univerzity Karlovy**, plánovaná jako součást programu, se tentokrát obešla bez vystavených exponátů. Škoda, zejména pro zahraniční účastníky, kteří by jistě ocenili možnost nahlédnout do českého kartografického dědictví. Loňský ročník v Bologni v tomto ohledu nastavil laťku vysoko: portolánových map tam bylo tolik, že si je návštěvníci mohli nejen zblízka prohlédnout, ale dokonce se jich dotýkat. V Praze organizátoři tyto skvosty zřejmě raději nechali v bezpečí depozitáře. Možná proto, že by účastníci pamatující Bolognu mohli začít na mapy znovu sahat, případně nad nimi popíjet kávu či pojídat chlebičky. Pravděpodobněji to ale souviselo se zdravotní indispozicí hlavní organizátorky, která jinak Mapovou sbírku představuje s velkým nasazením.

Celkově lze říci, že pražský ročník Digital Approaches to Cartographic Heritage byl velmi vydařený a důstojně reprezentoval českou kartografickou komunitu. Navázal na dlouhou tradici mezinárodních setkání, která propojují historii kartografie s moderními digitálními technologiemi, a potvrdil, že Praha je ideálním místem pro setkávání odborníků, kteří mapám rozumějí nejen jako vědeckému nástroji, ale i jako kulturnímu dědictví.

s Mátyásem Gedom z Eötvös Loránd University v Budapešti, který je předsedou zmíněné komise ICA. Hlavní organizátorka si bohužel krátce před konferencí zlomila nohu, a proto se nemohla zúčastnit celého programu. Přestože organizační tým musel kvůli nečekané situaci improvizovat, program konference proběhl v příjemné atmosféře.

Program byl pestrý a tematicky velmi široký. Příspěvky se věnovaly digitalizaci, georeferencování, vizualizaci historických map, výzkumu změn krajiny i propojení kartografického dědictví s digitálními humanitními obory.

Mezi nejzajímavější prezentace patřil například příspěvek **Tibora Slavkovského a Petra „Klokana“ Přidala** z OldMapsOnline a MapTiler, který ukázal nejnovější vývoj platformy

současnou podobu města se středověkým panoramatem, které kdysi tvořilo až sto věží, v době vrcholu jejich výstavby dokonce podle některých odhadů až sto osmdesát.

Z jihoamerického prostředí zaujala prezentace, která představila působivou vizualizaci historického vývoje Ria de Janeiro, dostupnou na adrese <https://imagerio.org/en/map>. Autor této reportáže ocenil zejména paralely s vlastním projektem zaměřeným na vývoj města Olomouce, kde se aktuálně připravuje obdobná interaktivní mapa. V Praze byla nicméně prezentována jiná aplikace ze stejného projektu, umožňující porovnávat historické mapy a ortofotomapy Olomouce. Zájemci si ji mohou prohlédnout na adrese <https://mapy.olomouc.xyz/>. Pravda,

*Ke konferenci **Digital Approaches to Cartographic Heritage** v Praze se nám nezávisle sešly dva příspěvky. Nejdříve od jednoho z účastníků, S. Popelky, později nám svůj pohled zaslala také jedna z pořadatelek Mapové sbírky UK, M. Kloudová. Její popis konference si můžete přečíst v textu níže.*

Tři dny, více než padesát účastníků, třicet pět putavých příspěvků, spoustu inspirativních diskuzí a jistě i mnoho nových přátelství – to byl ve zkratce 19. ročník konference ICA **Digital Approaches to Cartographic Heritage**, který proběhl ve dnech 17.–19. září 2025 na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy. Konferenci uspořádala Komise pro digitální kartografické dědictví Mezinárodní kartografické asociace ve spolupráci s Geografickou sekcí Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, Laboratoří kartografie a geografické analýzy Aristotelovy univerzity v Soluni (CartoGeoLab), za podpory spolku Map & Geo-information Curators Group (MAGIC) a Výz-

kumné komise Aristotelovy univerzity v Soluni. Záštitu převzali děkan PŘF UK doc. RNDr. Ing. Vladimír Krylov, Ph.D., proděkan Geografické sekce doc. RNDr. Luděk Šídlo, Ph.D. a také Česká kartografická společnost. Mediálním partnerem byl odborný vědecký časopis Geodetický a kartografický obzor. V průběhu konference mohli účastníci zhlédnout novou výstavu Šafaříkovo mapové dědictví a UNESCO, která představuje výběr map ze Sbírký kartografických dokumentů Pavla Josefa Šafaříka. Ta byla letos v květnu zapsána do mezinárodního rejstříku Pamět světa UNESCO (informoval Zpravodaj ČKS 3/2025). Srdečně děkujeme všem zúčastně-

ným! Bylo nám ctí a doufáme, že budou na letošní pražské setkání rádi vzpomínat.

Magdalena Kloudová, Mapová sbírka

Odkazy na prezentace přednášejících, abstrakty příspěvků a fotogalerii můžete nalézt zde:

Plan4all posiluje analýzu prostorových dat pomocí GeoAI a JackDaw

V letošním roce se Plan4all soustředil především na rozvoj geoanalytických nástrojů využívajících umělou inteligenci. Hlavním výstupem je pokročilá platforma **JackDaw**, která umožňuje kombinovat prostorová data s metodami **GeoAI** pro automatizovanou analýzu území, detekci vzorů a podporu rozhodování v zemědělství i regionálním plánování. Nástroj jsme představili na několika odborných akcích a pilotně jej testujeme ve spolupráci s partnery z akademické i aplikační sféry, přede-

vším v rámci projektů **PoliRuralPlus** a **Agri-Digital Growth**.

Současně jsme se věnovali zlepšování dostupnosti otevřených mapových služeb a datové infrastruktury, zejména publikaci datasetů přes moderní standardy OGC API a jejich integraci do JackDaw. V rámci českého **Living Labu** jsme podpořili také aktivity zaměřené na vzdělávání v oblasti GeoAI, kde propojujeme studenty, vývojáře a odborníky z praxe. V roce 2026 plá-

nujeme rozšířit schopnosti JackDaw o nové analytické moduly a pokračovat v pilotních implementacích zaměřených na křížení AI, mapových služeb a otevřených dat.

Tomáš Mildorf

Evropské setkání USE-IT 2025 v Nantes

Česká stopa tam, kde se věda setkává s komunitní kartografií

REPORTÁŽ

Francouzské město Nantes, ležící na řece Loire, známé svou kulturní otevřeností, industriální historií a inovativním urbanismem, se ve dnech **10.–14. září 2025** stalo dějištěm **USE-IT Europe Meetingu**. Letošní setkání bylo nejen oslavou 20 let existence čtvercových papírových map USE-IT, ale také 10. výročí týmu USE-IT Nantes. Významným momentem konference bylo představení nové digitální platformy pro tvorbu a správu USE-IT map, která umožní týmům vyvíjet interaktivní online mapy jako doplněk k těm tištěným. Digitalizace představuje pro síť USE-IT zásadní krok vpřed. Přinese vyšší dostupnost, flexibilnější aktualizace a nové možnosti spolupráce mezi evropskými městy.

Na akci, kterou spolufinancuje Evropská unie v rámci projektu DIG-IT, se sjeli tvůrci map, designéři i mladí průvodci z celé Evropy.

pro zvědavé cestovatele. Každá mapa vzniká „zdola“ – z iniciativy místní komunity, která své město zná lépe než kterýkoli turistický průvodce. Tyto mapy jsou nekomerční, pravidelně aktualizované a poskytované zdarma. Od roku 2005 pomáhají návštěvníkům evropských měst objevovat autentická místa a zároveň přispívají k omezení overtourismu.

Od eye-tracking výzkumu k workshopu a mezinárodní spolupráci

Spolupráce českých kartografů s USE-IT Europe začala již v předchozím roce, kdy na Univerzitě Palackého a následně i v městském prostředí Brna proběhlo eye-tracking testování tištěných i digitálních USE-IT map. Výzkum, který originálně kombinoval laboratorní i terénní prostředí, odhalil zásadní problémy i příležitosti v procesu čtení map – od

grafického vzdělání, o to však s větší dávkou tvůrčí energie a zájmu o mapy. Prezentované výsledky výzkumu i praktické ukázky mapové tvorby s odborným komentářem byly přijaty s velkým ohlasem.

„Vést workshop pro zapálené mladé tvůrce map byla opravdová radost,“ říká **Markéta Beitlová**. „Jejich nadšení a otevřenost novým nápadům byly velmi inspirativní. S podobnou energií se člověk setkává zřídka.“

Stanislav Popelka dodává: „USE-IT je krásným příkladem toho, jak může vědecký výzkum a komunitní tvorba map spolupracovat. A zároveň ukazuje, že kartografie není jen o datech, ale i o příbězích míst, která mapy vyprávějí.“

Spolupráce s USE-IT Europe se ukázala jako výjimečně smysluplná a výsledky eye-trackingového výzkumu našly přímé uplatnění v praxi. Na jejich základě weboví vývojáři upravili prostředí pro tvorbu digitálních USE-IT map a mladí tvůrci díky workshopům získali zpětnou vazbu i konkrétní doporučení, jak své mapy z kartografického hlediska dále vylepšovat.

Po této úspěšné spolupráci byli Markéta a Standa osloveni, aby aktualizovali oficiální USE-IT manuál, který shrnuje zásady, postupy a tipy pro tvorbu map v jednotlivých evropských týmech.

„Je radost vidět, že i mimo akademickou sféru existují lidé, kteří se o mapy s nadšením zajímají,“ uzavírá Stanislav Popelka. „A že věda může pomáhat tam, kde vzniká opravdová, živá kartografie.“

Jedním z hlavních cílů, které si síť USE-IT na setkání v Nantes stanovila, je posílit spolupráci s akademickou sférou a propojit se s komunitou mladých kartografů v Evropě. Ti mohou pomáhat stávajícím týmům vylepšovat jejich mapy, nebo dokonce zakládat nové týmy a vytvářet mapy pro další evropská města. S tímto propojováním jim Markéta dále pomáhá prostřednictvím pracovní skupiny **Next Generation Cartographers**, existující v rámci Mezinárodní kartografické asociace (ICA).

Mezi nimi nechyběli ani **Stanislav Popelka** a **Markéta Beitlová** z Univerzity Palackého v Olomouci a Univerzity Karlovy, kteří byli pozváni, aby vedli workshop zaměřený na vylepšení designu a použitelnosti USE-IT map.

USE-IT: Komunitní, otevřená a autentická kartografie pro mladé cestovatele

Síť USE-IT (use-it.travel) sdružuje tvůrce městských map vytvářených mladými lidmi

vizuální hierarchie prvků po navigační přehlednost. Na základě těchto výsledků byli Markéta a Standa pozváni do Nantes, aby se o své zkušenosti podělili prostřednictvím přednášky a praktických workshopů, které byly zaměřeny na zlepšení designu a uživatelské přívětivosti map, na jejichž vytváření se podílejí lokální týmy v desítkách evropských měst.

Účastníky byli převážně mladí designéři, průvodci a učitelé bez formálního karto-

Markéta Beitlová

Mapy.com na UP: Datové zdroje, technologie a kartografie

MAPY.COM

 ČLENSKÉ
OKÉNKO

Jak vlastně vznikají mapy, které většina z nás denně používá v mobilu nebo na webu? Nechat nahlédnout „pod pokličku“ fungování Mapy.com přišel 18. 11. 2025 na Katedru geoinformatiky PŘF UP Olomouc **Jan Havlíček**. Jeho přednáška, zařazená do výuky předmětu **Trendy v GIS** určeného primárně studentům pátého ročníku, nakonec zaplnila posluchárnu zájemci napříč ročníky i obory.

V prezentaci se Jan Havlíček věnoval tématu „**Datové zdroje, technologie a kartografie v Mapy.com**“. Připomněl mimo jiné, že pro území České republiky si Mapy.com data z velké části vytvářejí samy (případně je nakupují či přebírají z jiných zdrojů), zatímco pro zbytek světa využívají import dat z projektu OpenStreetMap. Datový model pro celý svět po rozbalení zabírá přibližně 4 TB a zahrnuje zhruba 760 milionů polygonů a 360 milionů liniíových prvků.

V Mapy.com tato data obvykle aktualizují jednou týdně. Změny z OpenStreetMap se propisují do jejich databáze, což s sebou nese řadu praktických výzev. Jednou z nich je například skutečnost, že liniíové prvky jsou v OSM děleny na mnoho kratších úseků,

kteří je v rámci interního systému potřeba znovu logicky spojovat a při aktualizacích měnit jen ty části, kterých se úpravy skutečně týkají.

Zajímavým technickým aspektem je také to, že datové sady pro Českou republiku a pro zbytek světa jsou vytvářeny odděleně, včetně renderingu a dlaždicování. Teprve hotové mapové dlaždice pro ČR a ostatní svět jsou následně spojovány do jednoho výsledného celku. Webová verze Mapy.com obsahuje přibližně 150 tisíc řádků kódu v jazyce TypeScript.

Co se týče kartografické produkce, pro kreslení dat pro Českou republiku využívá tým Mapy.com software **OCAD**. Data jsou dále připravována a analyzována v prostředí **QGIS** a **GRASS GIS**. Kartografická redakce

Mapy.com čítá zhruba 20 pracovníků, dalších přibližně 20 lidí se stará o web a backendové služby, mobilní aplikace vyvíjí asi 10členný tým a celý vývoj koordinuje pět product managerů.

Celá přednáška byla nahrávána a je členům ČKS k dispozici na odkaze:

<https://tinyurl.com/mapycomCKS>.

Stanislav Popelka

Představujeme nově habilitovaného docenta: doc. RNDr. Stanislav Popelka, Ph.D.

S velkou radostí oznamujeme, že řady českých kartografů rozšířil nový docent – doc. RNDr. Stanislav Popelka, Ph.D., který úspěšně dokončil habilitační řízení v **oboru geoinformatika a kartografie** na

Přírodovědecké fakultě Univerzity Palackého v Olomouci.

Docent Popelka dlouhodobě působí na Katedře geoinformatiky PŘF UP, kde se věnuje výuce, vedení studentů a především výzkumu v oblastech:

- využití eyetrackingu v kartografii a uživatelských studiích,
- interaktivních a webových mapových rozhraní,
- aplikací geoinformačních systémů.

Jeho práce významně přispívá k rozvoji kognitivní orientované kartografie, kde kombinuje moderní technologie měření vizuální pozornosti s hodnocením mapové komunikace a použitelnosti mapových aplikací. Docent Popelka je autorem či spoluautorem řady odborných publikací

a mezinárodně citovaných studií, aktivně se podílí na výzkumných projektech a spolupracuje s řadou zahraničních institucí.

Významně se angažuje také v odborné komunitě – především v rámci České kartografické společnosti a komisi Mezinárodní kartografické asociace (ICA). Patří mezi klíčové osobnosti organizačního týmu připravované mezinárodní konference EuroCarto 2026 v Brně.

Jeho habilitace představuje nejen ocenění dosavadních vědeckých a pedagogických výsledků, ale také důležitý impuls pro další rozvoj české kartografie a geoinformatiky.

Docentu Popelkovi srdečně blahopřejeme a přejeme mnoho úspěchů v další vědecké, pedagogické i odborné činnosti.

Zdeněk Stachoň

Čechy, Morava a Slezsko na starých mapách

Unikátní historické atlasy od CBS Nakladatelství a SHOCartu

ČLENSKÉ
OKÉNKO

V uplynulém roce jsme vydali dvě výjimečné reprezentativní publikace – historické atlasy **Morava a Slezsko na starých mapách** a **Čechy na nejstarších mapách**. Díky velkému formátu knihy a vysokému rozlišení jsou mapy velmi dobře čitelné. Knihy připravil **Zdeněk Kučera** ve spolupráci s CBS Nakladatelstvím, kartografickou společností SHOCart a Muzeem map Zlín.

Publikace **Morava a Slezsko na starých mapách** přináší vůbec poprvé na jednom místě výběr těch nejkrásnějších, nejpřesnějších a nejzajímavějších historických map z 16. – 19. století.

mentovaných map a 12 velkoformátových příloh, které zachycují, jak vypadala naše země ve věku mědirytin, království a starých hranic.

Projekt **Čechy na nejstarších mapách – Historický atlas Čech I.** nabízí 216 stran plných unikátních map, historických vyobrazení a zasvěcených komentářů. Navíc 12 speciálních velkoformátových příloh, které vyniknou svou detailností. Čtenáři uvidí nejen staré mapy Čech, ale také mapy světa, Evropy a střední Evropy, které dávají naši zemi do širšího kontextu. Mapy ožíví příběhy slavných i méně známých kartografů, kteří se podíleli na mapování českých zemí.

Kromě těchto knih vznikala v uplynulém roce **edice Porovnávacích map**, které umožňují srovnávat současný stav krajiny s historickými mapovými podklady. Nové mapy od CBS Nakladatelství a SHOCartu využívají moderní technologie a historické zdroje, díky čemuž nabízí přesné a detailní zpracování. Na jedné straně najdete současnou mapu daného místa, zatímco na druhé můžete vidět historický vzhled téže oblasti. Jedná se o jedinečný způsob, jak „cestovat časem“ a zkoumat, jak se krajina a urbanizace vyvíjely.

Atlasy i mapy lze zakoupit v **Muzeu map Zlín** na Vodní ulici ve Zlíně či na www.carovne-cesko.cz

Kniha obsahuje přes **200 stran** bohatě ko-

Nová edice POROVNÁVACÍCH MAP přináší revoluci v objevování krajiny

Představujeme nové členy ČKS

ČLENSKÉ
OKÉNKO

Mgr. Michaela Vojtěchovská

Michaela Vojtěchovská je doktorandka Katedry geoinformatiky UP v Olomouci. Sledování pohybů očí uživatelů mapových aplikací používá nejen pro hodnocení jejich použitelnosti, ale zejména pro jejich ovládání a adaptaci v reálném čase. Propojuje tak kartografii, kognitivní vědy a informatiku s cílem vytvářet přístupnější a srozumitelnější geovizualizace, které umožňují zcela nové způsoby interakce na základě pohledu uživatele. Kromě obligatorní lásky k mapám chová afekci ke kočkám, železniční přepravě a podzimu.

Mgr. Markéta Beitlová, Ph.D.

Markéta Beitlová působí jako výzkumnice na Univerzitě Palackého v Olomouci a odborná asistentka na Univerzitě Karlově. Zabývá se kognitivní kartografií a zlepšováním způsobů, jak efektivně sdělovat prostorové informace uživatelům. Specializuje se na čtení map, tvorbu atlasů, analýzu dat a aplikaci kognitivní vědy na porozumění mentálním procesům při práci s mapami. Ve svém výzkumu uplatňuje širokou škálu metod, přístupů a technologií, přičemž klíčovou roli v jejích studiích hraje technologie sledování pohybu očí.

Ing. Josef Münzberger

Josef Münzberger je studentem doktorského studijního programu Geodézie a kartografie na Fakultě stavební, ČVUT v Praze. Jeho školitelem na Katedře geomatiky je prof. Jiří Cajthaml a téma jeho disertační práce je „Návrh a analýza inovativních metod tematické kartografie a vizualizace prostorových dat“. Josef je v kartografické komunitě velmi aktivní, aktivně se účastnil dvou posledních ICC konferencí v Kapském městě a ve Vancouveru. Za svou diplomovou práci „Dantovo peklo jako ArcGIS Story Map“ byl oceněn Mapou roku 2021 v kategorii Digitální kartografické produkty a aplikace na internetu. Zároveň byla jeho story mapa oceněna v soutěži ArcGIS Story Map Competition 2022 jako vítěz kategorie Digital humanities and popular culture.

Ing. František Mužík

František Mužík je studentem doktorského studijního programu Geodézie a kartografie na Fakultě stavební, ČVUT v Praze. Jeho školitelem na Katedře geomatiky je prof. Jiří Cajthaml a téma jeho disertační práce je „Zpracování prostorových dat a jejich kartografická vizualizace v rozšířené realitě“. V roce 2022 získal cenu prof. Kořistky za nejlepší diplomovou práci „Využití rozšířené reality pro vizualizaci zaniklé obce Zhůří“ v kategorii Geodézie a kartografie na Fakultě stavební, ČVUT v Praze. Už jako student se zúčastnil ICC konference ve Florencii.

Mgr. Gabriela Godišková

Gabriela Godišková je študentkou doktorandského študijného programu Kartografia, geoinformatika a DPZ na Geografickom ústave MUNI. Jej školiteľom je doc. Zdeněk Stachoň a témou jej dizertačnej práce sú „Technologické inovácie a ich vplyv na kartografické metódy a interpretáciu“. Gabikina cesta do ČKS bola pravdupovediac kľukatá a zdĺhavá. Za členstvo a uvedenie do kartografickej komunity je vďačná svojmu školiteľovi, dnes už prezidentovi ČKS, Zdeňkovi Stachoňovi. Svoj vzťah ku kartografii vníma ako nekonečný proces vzletov a pádov, objavovania nových perspektív a rozvíjania kreatívneho myslenia. Má vieru v ľudstvo, Františka M. D., tenké hroty pier a papier starých máp.

Výstava Vltava slavná a splavná

Až do 4. ledna 2026 je v Jízdárně Pražského hradu připravena výstava **Vltava slavná a splavná**. Výstavu připravil Národní památkový ústav ve spolupráci s řadou dalších institucí. Jedná se o unikátní prezentaci zejména uměleckých děl týkajících se řeky Vltavy ve všech možných aspektech. Kartografie je zastoupena několika exponáty. Vystaveno je unikátní **Altmannovo panorama** z roku 1640, které zobrazuje **Svatojánské proudy** v souvislosti se splavňováním tohoto úseku. Dále je zobrazeno 25 listů **Müllerovy mapy Čech**, největší mapy Čech vytvořené jednotlivcem. Katedra geomatiky z Fakulty stavební, ČVUT v Praze přispěla dvěma kiosky s dotykovými obrazovkami, na kterých je možné prohlížet dvě z nejzajímavějších map Vltavy, které byly analyzovány v rámci projektu NAKI Ministerstva kultury. Jedná se o rukopisnou **Dinnebierovu mapu** z poloviny 18. století a tištěnou podrobnou **hydrologickou mapu** z poloviny 19. století na několika desítkách mapových listů. Výstava dále nabízí celou řadu

unikátních exponátů, například obrazů známých autorů Špály, Schikanedra, Kokoschky, Schieleho a dalších. Prezentovány jsou i rukopisy notového zápisu Smetanovy Vltavy, plán Rudolfovy štolý mezi Vltavou a Střimovkou v Praze, první vydání Seifertovy bás-

ně Vltava nebo socha Samsona z českobudějovické kašny. Návštěvu výstavy rozhodně doporučuji.

Jiří Cajtham

Deváté podujatie o historických mapách

Kartografická společnost Slovenskej republiky uspořádala v listopadu letošního roku již devátou konferenci s názvem **Historické mapy**. Letošní ročník proběhl v reprezentativních prostorách Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra v Bratislavě. Konferenční má dlouhou tradici, první setkání se uskutečnilo už v roce 1983. Od roku 1997 se koná ve čtyřletých intervalech, avšak ročník 2021 musel být zrušen kvůli pandemii, takže se

příznivci historických map setkali po dlouhých osmi letech.

Akce byla organizačně velmi dobře zvládnutá. Účastníci si mohli vychutnat bohaté coffee breaky i společný oběd. Velkému zájmu se těšil také stánek nakladatelství CBS, kde bylo možné zakoupit tematická trička, mikiny, šátky či čepice. Mnozí toho využili jako příležitost k nákupu vánočních dáreků.

Odborný program byl skutečně pestrý. Zaznělo celkem 19 přednášek a vystaveno bylo 9 posterů. Konference se zúčastnilo 70 účastníků. Úvodní slovo pronesl **Štefan Káčer** ze ŠGÚDŠ, který přiblížil dílo významného slovenského geologa Dionýza Štúra. Součástí jeho vystoupení byla i prezentace webové aplikace s historickými geologickými mapami, dostupné na adrese app.geology.sk/ogemap.

Následovala prezentace **Jána Kaňuka** ze společnosti **PHOTOMAP**, který představil časovou řadu **ortofotomap Slovenska z let 1949–2016**. Na tuto přednášku tematicky navázalo vystoupení autora této reportáže, jenž představil **interaktivní mapu Proměny**

Olomouce v čase. Ta obsahuje nejen kompletní sadu ortofotomap města, ale také 45 historických plánů a map. Mapa je dostupná na mapy.olomouc.xyz a detailní představení přineseme v příštím čísle Zpravodaje.

Za zmínku stojí i originální pojetí prezentace **Miroslava Blahy**, který naživo ukázal, jak lze v ArcGIS Online jednoduše vytvořit mapu se starobylým vzhledem. Velmi podnětný příspěvek přednesla také **Eva Bártová** z Ostravské univerzity, a to na téma studia změn moravské krajiny podle lokálních map panství a map 1. vojenského mapování.

Informace o závěrečném bloku prezentací ani o následné exkurzi do geologického archivu ŠGÚDŠ bohužel nemohu zprostředkovat, protože jsem musel odejít dříve, abych stihl poslední vhodné spojení domů. Od organizátorů však vím, že exkurze se zúčastnilo 25 účastníků konference.

Pokud vás téma zaujalo, můžete se těšit na připravované číslo **Kartografických listů 1/26**, kde organizátoři zveřejní podrobnější informace.

Stanislav Popelka

Jubilejní desátý ročník mapové soutěže při Geografické olympiádě vyhlášen

Na podzim byl vyhlášen další ročník již tradiční soutěže pořádané jako společné akce ČKS a organizátorů **Geografické olympiády**. Hlavním cílem soutěže je přispívat k popularizaci kartografie prostřednictvím rozvíjení mapových dovedností a kreativity u žáků vyššího stupně základních škol, odpovídajících ročníků víceletých gymnázií a středních škol.

Mapu do soutěže může přihlásit jednotlivec nebo i kolektiv autorů; podmínkou je, že se autor/autoři zúčastní alespoň školního kola Geografické olympiády. Očekává se originální přístup ke znázornění zajímavého tématu, s tím, že hodnocení je spíše

nápad než jen snaha o formálně dokonalé napodobování profesionálních map. Mapy lze odevzdat v papírové či digitální podobě. Použití počítačů pro tvorbu mapy není zakázáno, ručně kreslené mapy ale převažují. Lze přihlásit i mapovou aplikaci či dokonce trojrozměrný exponát. Přihlašování probíhá přes webový formulář, s tím, že soutěžící si mohou vybrat způsob doručení mapy pořadatelům (v elektronické podobě, v analogové podobě poštou či – zejména pro pražské soutěžící – je i možnost donést mapu osobně).

Mapy přihlášené do soutěže hodnotí skupina geografů a kartografů z hlediska ori-

ginality a náročnosti tématu/nápadu z pohledu kartografa a geografické relevance tématu a hloubky jeho zpracování. Při hodnocení je zohledněn věk soutěžících, a to v závislosti na počtu přihlášených map buď rozdělením soutěžících podle věkových kategorií, nebo je věk zohledněn přímo při hodnocení díla.

Autoři nejlepších map jsou pozváni na prezenční finále, které se koná v rámci **celostátního kola Geografické olympiády v Praze na Albertově** a proběhne **23. dubna 2026**. Soutěžící zde před odbornou porotou své dílo podrobněji představí, a i na základě prezentace jsou určeni celkoví vítězové soutěže. Součástí finále je také soutěž **Map Populi**, o jejímž vítězi rozhodují hlasováním účastníci celostátního kola Geografické olympiády, jejich pedagogický doprovod a další odborníci z řad vysokoškolských pedagogů geografie a kartografie. V této soutěži může vyhrát i účastník, který nepostoupil do finále.

Všichni vítězové jsou na slavnostním vyhlášení výsledků odměněni diplomem a zajímavými a hodnotnými cenami s kartografickou tematickou, které financuje ČKS. Podrobnější informace o soutěži s odkazem na aktuální pravidla, soutěžní mapy z minulých ročníků a vítěze naleznete na [webu ČKS](https://www.ceska-kartograficka-spolecnost.cz/). Informace o výsledcích letošního ročníku soutěže přineseme v některém z dalších čísel Zpravodaje ČKS.

Jakub Lysák

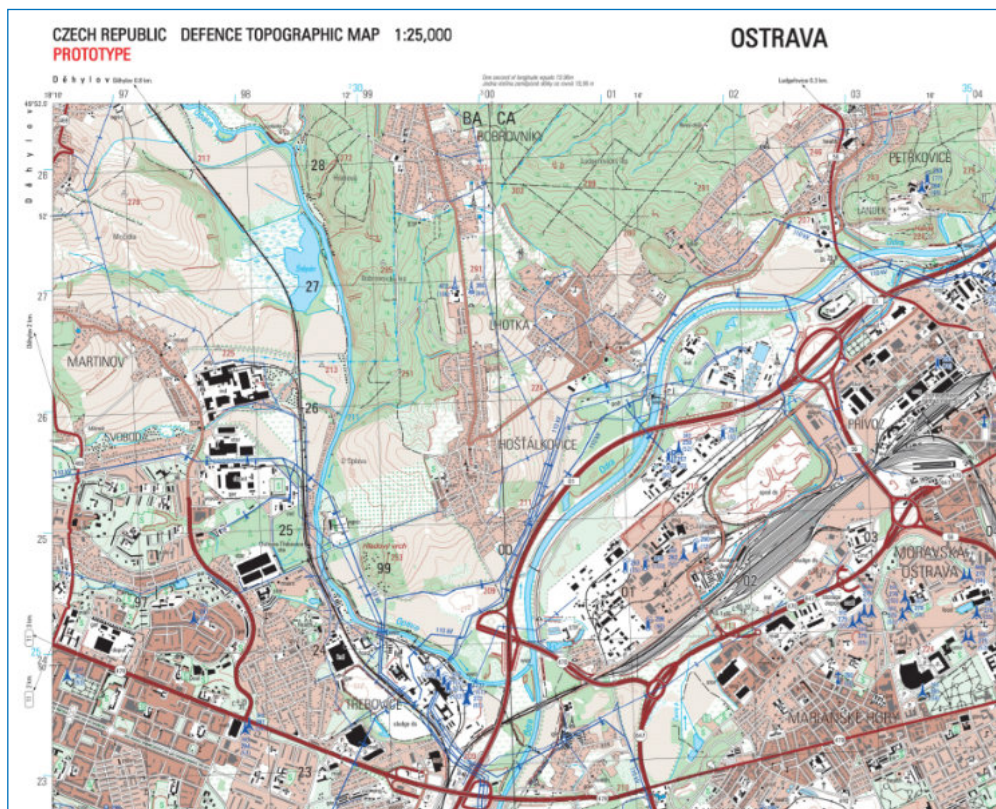
Nová vojenská kartografická díla

Vojenský geografický a hydrometeorologický úřad (VGHMÚř) dokončil vývoj a zahájil zpracování nového typu

topografických map středních měřítek (1 : 25 000, 1 : 50 000 a 1 : 100 000). Ponesou název „vojenská topografická

mapa“ (v angličtině *Defence Topographic Map*) a budou zpracovány plně podle standardů NATO tak, aby byla naplněna myšlenka hesla „fight the same map“, tedy snaha o sjednocení výrazových prostředků map využívaných při společných operacích aliančních partnerů. Oproti stávajícím topografickým mapám středních měřítek, jejichž základy (pokrytí území, klad mapových listů, značkový klíč apod.) se datují počátkem padesátých let 20. století, mají nové mapy **odlišný obsah mapového pole** včetně značkového klíče, rozsah pokrytého území, odlišnou kompozici mapových listů, mimorámových údajů apod. Jsou zpracovávány na softwarové platformě **ArcGIS Pro** a datovým zdrojem je **Vojenský model území** zpracovaný a aktualizovaný mj. s využitím dat Základní báze geografických dat České republiky (ZABAGED®).

Luboš Bělka

Katedra geoinformatiky Univerzity Palackého v Olomouci v roce 2025

Rok 2025 byl pro Katedru geoinformatiky UP v Olomouci obdobím intenzivní vědecké, popularizační i pedagogické činnosti, která dále posílila její postavení v české i mezinárodní kartografické komunitě.

Katedra uspořádala také 19. ročník **Kartografického dne Olomouc** s tématem **Kartografie a fiktivní světy**, který propojil odborné kartografické přístupy s populární kulturou a tvůrčí imaginací. Organizačně se katedra podílela i na odborné soutěži **Mapa roku** a semináři **Kartovýročí**. Významným personálním úspěchem katedry bylo jmenování Stanislava Popelky docentem v oboru geoinformatika a kartografie. Ve Výboru ČKS skončil své více než 20leté působení prof. Voženílek a do nového vedení ČKS byl zvolen S. Popelka.

V novém projektu TA ČR se tým kartografů

zaměřil na podporu estetického vnímání žáků se zrakovým postižením, tedy na haptizaci výtvarných děl prostřednictvím 3D tisku a převod historických map do hmatové podoby. Katedra se dále podílela na tvorbě nového 3D modelu města Olomouce pro záplavový model v expozici muzea vědy Pevnosti poznání, publikovala několik interaktivních specializovaných map, implementovala nové softwarové nástroje a uplatnila certifikovanou metodu. Výzkumná činnost katedry se promítla do nových publikací v renomovaných zahraničních časopisech.

Vysokou úroveň kvality si nadále drží bakalářské, magisterské i doktorské studium **Geoinformatika a kartografie**. Katedra se zapojila do BIP programu na University of Salzburg zaměřeného na geovizualizaci. Do dalšího ročníku studia Joint Master

Degree **Copernicus Digital Earth** nastoupili zahraniční studenti ve specializaci **Geovisualization and Geocommunication**. Na mezinárodní kartografické konferenci **ICC 2025** ve Vancouveru se aktivně prezentovalo osm olomouckých kartografů, což ilustruje silné zastoupení katedry na světové scéně. Výzkumná skupina zaměřená na eye-tracking posílila své renomé založením platformy **etebor.com** a byla pozvána k vedení workshopu na KTU v Kaunasu.

Rok 2025 potvrdil, že olomoucká kartografie je dynamicky se rozvíjejícím pracovištěm, které úspěšně spojuje výzkum, inovace a výuku s výrazným mezinárodním přesahem.

Vít Voženílek

The background of the slide is a collage of various maps and geographical images. At the top left is a street map of a city center. Below it are two more street maps. To the right of the top-left map is a topographic map showing a river valley. Below that is another topographic map of a different area. In the bottom row, from left to right, there is a satellite image of a building complex, a technical drawing or map of a road intersection, a map of Central Europe showing borders between countries like Germany, Czech Republic, Slovakia, Austria, Hungary, Poland, and others, a detailed map of a river section, a map of a city with many small icons representing points of interest, and a colorful thematic map showing administrative regions.

Obhájené kvalifikační práce

Katedra aplikované geoinformatiky a kartografie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy

Bakalářské práce

- Digitální atlas přeměny krajiny v oblasti Kladna / Ondřej KUSÁK
- Geoinformační analýza sociální segregace ve vztahu k základnímu školství / Matěj HRABAL
- Porovnání open-source a komerčních mapových indoor aplikací / Kateřina SPUDILOVÁ
- Velkoměřítkové mapování železnič-

ního muzea v Lužné u Rakovníka / Anna ŠTEFFLOVÁ

- Analýza vodstva na Vogtově mapě Čech z roku 1712 / Tereza MACKOVÁ

Diplomové práce

- Řeka Labe na starých mapách Čech / Tomáš HOLOMEK
- Řešení grafických konfliktů v mapách metodou partial modification / Tomáš HŘEBEC

- Velkoměřítkové mapování pískovcových krajin: experimentální návrh objektů a jejich 2D vizualizace / Klára LINKOVÁ

Pro případné zájemce jsou plné texty prací včetně příloh ke stažení v Digitálním repozitáři Univerzity Karlovy (<https://dspace.cuni.cz/>)

Jakub Lysák

Katedra geoinformatiky Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

Bakalářské práce

- 3D prezentace architektonického dědictví / Patricie DOMINIKOVÁ
- Uplatnění konceptu storytelling na případových studiích / Kristián GRÉS
- 3D geovizualizace meteorologických a klimatických dat v Google Earth / Petr HAVEL

- Formativní analýza interaktivních map v datové žurnalistice / Jonáš KOŠTÁL
- Kartografická vizualizace českých cestopisů do Středomoří / Denis VATINTSEV

Diplomové práce

- Flood vulnerability in Punjab, Pakistan: a geospatial analysis and carto-

graphic approach / Gernot NIKOLAUS

- Hodnocení efektivity vizualizačních nástrojů pro porovnání sociologických dat / Jiří VYSLOUŽIL

Ke všem kvalifikačním pracím jsou vytvořeny webové stránky dostupné na <https://www.geoinformatics.upol.cz/studenti/diplomove-prace/>.

Stanislav Popelka

Katedra geomatiky Fakulty stavební ČVUT

Bakalářské práce

- Pozemková evidence ve vybraných evropských zemích / Marie KABELOVÁ
- Analýza kartografických zobrazení Evropy / Adam KRÁLIČ
- Kartografická rekonstrukce částečně zaniklé rybniční soustavy v jihozápadní části okresu Pardubice s využitím historických pramenů a mapových aplikací / Barbora MATĚJKOVÁ
- Tvorba kartografických výstupů na téma dlouhý triatlon IRONMAN / Jan PANENKA

- Využití vícenásobných reprezentací při tvorbě map v různých měřítkových úrovních s využitím otevřených dat a softwaru ArcGIS a OCAD / Anna TRITSCHLEROVÁ

Diplomové práce

- Vizualizace zaniklé obce Sklenářovice pomocí rozšířené reality / Rozálie HAVRDOVÁ
- Detekce hran v bodových mračnách / Kateřina CHROMÁ
- Výběr vhodného kartografického zobrazení státního území / Jan KOUDELKA

- Vývoj zásuvného modulu QGIS pro určení využití území a potřeby analýz odtokových poměrů / Josef JEHLIČKA
- Vizualizace zaniklé vsi Zadní Jetřichovice na Děčínsku s podporou prostředků rozšířené reality / Eliška JOROVÁ
- Detekce depresí v bodových mračnách / Vojtěch MÜLLER

Plné texty prací včetně příloh jsou ke stažení <https://dspace.cvut.cz/>

Jiří Cajthaml

Katedra geografie Přírodovědecké fakulty Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem

Bakalářská práce

- 3D rekonstrukce a vizualizace zaniklé městské části Ostrov v Ústí nad Labem / Matěj KROB

Diplomové práce

- Prostorová optimalizace systému Zdravotnické záchranné služby Ústeckého kraje / Lucie KABELOVÁ
- Letiště Vodochody jako alternativa

k Letišti Praha pro nízkonákladové letecké společnosti / Jana RUTAROVÁ

- Hranice a fenomén zdí v kulturně-geografickém kontextu / Terezie KUBÍNOVÁ

Jan D. Bláha

Katedra geoinformatiky Fakulty životního prostředí Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem

Bakalářské práce

- Využití pokročilých metod automatické klasifikace obrazových dat pro identifikaci vinic / Jan FICTUM
- Využití satelitních dat pro precizní zemědělství / Patrik HAMOUZ
- Dynamika lesního požáru v Českém Švýcarsku pomocí geoinformatických nástrojů / Jakub HOVORKA

- Dokumentace a prezentace soch v Liberci s využitím moderních metod geoinformatiky / Pavel STAROSTA

Diplomová práce

- Tvorba digitálního dvojčete průmyslového areálu s využitím bezkontaktních metod sběru prostorových dat jako základ pro prostorové analýzy a simulace krizových situací / Oto WEBER

Všechny uvedené kvalifikační práce jsou dostupné v rámci univerzitního IS/STAG: <https://portal.ujep.cz/portal/studium/prohlizeni.html>

Stačí zadat příjmení autora/autorky a letošní rok obhajoby (2025).

Jan D. Bláha

Geografický ústav Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně

Disertační práce

- Studium dynamiky environmentálních změn metodami mikrovlnného dálkového průzkumu Země / Mgr. Kateřina FÁROVÁ, Ph.D.

Univerzita obrany v Brně

Zdeněk Stachoň

Diplomové práce

- Stanovení přesnosti nově odvozených vojenských výškových modelů z území ČR / David VEJVODA

- Vytvoření modelu v ModelBuilder pro automatické vyhledání přistávacích ploch pro vrtulníky / Petr PLÍVA

Martin Hubáček

Konferenční fond ČKS v roce 2026

I v příštím roce budou mít naši členové možnost získat finanční příspěvek na prezentaci vlastních výsledků v nejrůznějších kartografických oblastech. Společnost touto cestou podporuje své členy v jejich vědeckých a odborných aktivitách a jejich představení na akcích ČKS a ICA.

Pravidla Konferenčního fondu ČKS jsou uvedena na webu ČKS - <https://www.cartography.cz/fond-k/>, kde je zároveň k dispozici jednoduchý formulář se žádostí o příspěvek.

Pro rok 2026 schválil Výbor ČKS výši Konferenčního fondu 50 000 Kč. Využít budete moci příspěvek například pro aktivní účast na konferenci **EuroCarto**, která se uskuteční v září v Brně: <https://eurocarto2026.org/>.

Jan Ptáček

Dělejte zpravodajství ČKS s námi

Vážení čtenáři,

přestože Zpravodaj pro vás připravuje především redakční rada složená z členů Výboru ČKS, je otevřený všem členům společnosti. Budeme moc rádi, když se podělíte o své pracovní, vědecké a studijní úspěchy, seznámíte naši kartografickou komunitu se svými postřehy ze zajímavých konferencí a jiných akcí, upozorníte na zajímavé publikace, články, videa i filmy, prostě cokoli, co nás všechny spojuje a zajímá. Určitě vše doplňte fotografiemi, obrázky, grafikou nebo odkazy.

Pokud vám ve Zpravodaji něco chybí, nebo se vám naopak líbí, budeme také rádi za zpětnou vazbu. Vše posílejte na e-mail: honza.ptacek@gmail.com.

Pokud se rozhodnete nám poslat svůj příspěvek, opravdu za to budeme velmi rádi, přečtete si prosím nejprve na webu ČKS stručné pokyny pro autory:

<https://www.cartography.cz/zpravodaj-cks/> (na stránce jsou až úplně dole, tak to nevzdávejte)

Moc děkuji

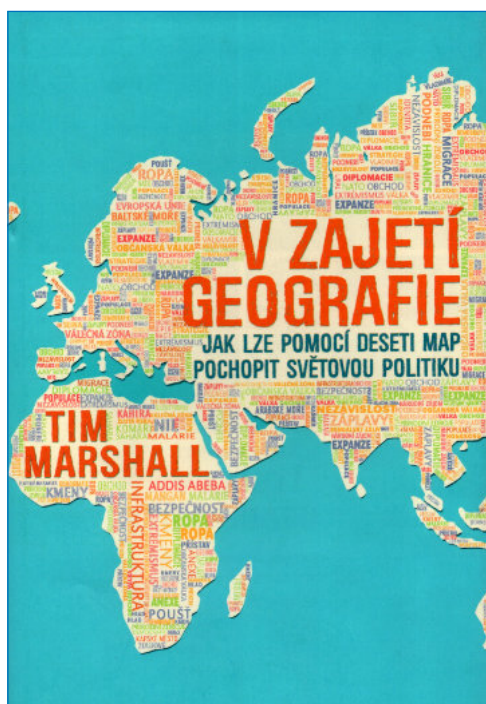
Jan Ptáček

Vyšlo (nejen) pro kartografy

Tim Marshall:

- **V zajetí geografie – Jak lze pomocí deseti map pochopit světovou politiku**
- **Moc geografie v 21. století**

Budu upřímný hned na začátku, i když mapy najdete přímo v podtitulu první z představovaných knih, kartografického obsahu je v nich spíše méně. Byla by ale škoda je minout, protože takto čtivé, a přitom hluboce zasvěcené pojednání o geopolitice nevychází v češtině často. A nakonec i těch map v nich není tak málo a jsou velmi důležitou součástí celého „příběhu“.

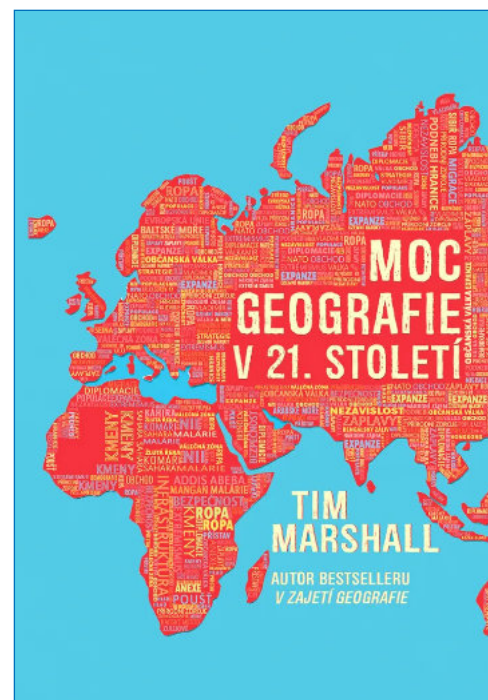

Proč rovnou dvě publikace a ne jedna? Každou můžete číst bez obav samostatně, ale v podstatě se jedná o dva díly jednoho tématu. Tim Marshall ve svých textech ukazuje, že ačkoliv žijeme v době digitálních map, satelitních dat a globálního propojení, fyzický terén má stále klíčové slovo v tom, co si státy mohou dovolit, čeho se obávají a kam směřují svou geopolitickou strategií.

Pro kartografy Marshallův pohled zdůrazňuje analytickou sílu map, které nejsou jen vizuálními nástroji, ale mohou být klíči k porozumění politických záměrů. Argumentuje, že geografický determinismus zůstává zásadním prvkem jak v historickém, tak v současném geopolitickém kontextu. Hory, řeky, pouště a oceány nejsou jen prvky mapy – často určují, co si státy mohou dovolit, kam mohou expandovat nebo proč vedou války.

Jedním z fascinujících příkladů, které Marshall zmiňuje, je Sykes–Picotova dohoda z roku 1916, jež uměle rozdělila sféry vlivu na Blízkém východě mezi Francií a Británií. Výsledkem byla čára narýsovaná téměř pravítkem přes pouště a kmenová území, která naprosto ignorovala etnické, jazykové a náboženské vazby obyvatel. Z pohledu kartografy je to extrémně silný příklad toho, jak politická mapa může jít proti geografii – a jak takové rozhodnutí může mít dopad na celý region i po více než sto letech. Podobně třeba tzv. Durandova linie dodnes rozděluje Afghánistán a Pákistán navzdory tomu, že protíná území Paštunů. I v Evropě můžeme najít příklady, kde fyzická geografie vymezila osudové hranice – například Karpaty jako přirozená linie mezi historickými státními útvary, nebo Rýn jako tradiční linie napětí mezi Francií a Německem.

Marshallovo psaní – byť popularizační – přináší čtenáři důležitou myšlenku: mapy nejsou neutrální. Každá čára na mapě má svůj důvod, příběh a často i konflikt. Každá z knih je strukturována kolem

vybraných států a regionů, na nichž Marshall ilustruje, jak jsou politická rozhodnutí svázána s terénem (např. Rusko a jeho věčná touha po přístupu k nezemrznajícím přístavům), Geografie v 21. století navíc rozšiřuje perspektivu o nové fenomény – klimatické změny, vesmír, technologii i migraci.

Jan Ptáček

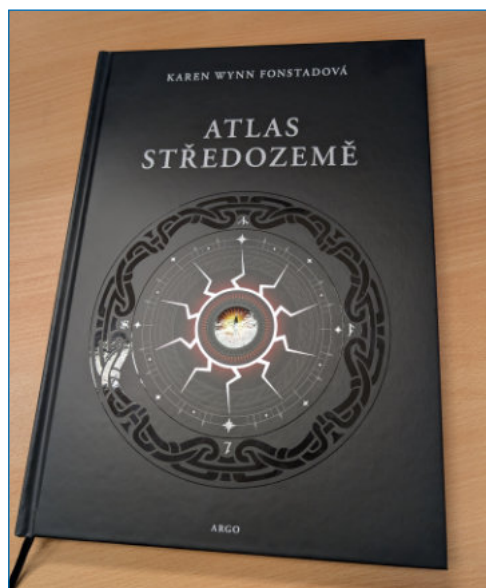
P. S. Pokud vám uniklo, tak v čísle 2/2025 Zpravodaje naleznete odkaz na rozhovor autora v pořadu Hyde Park Civilizace v České televizi.

MARSHALL, Tim. V zajetí geografie – Jak lze pomocí deseti map pochopit světovou politiku. Praha: Rybka Publishers, 2018

MARSHALL, Tim. Moc geografie v 21. století. Praha: Rybka Publishers, 2022

Vyšlo (nejen) pro kartografy

Karen Wynn Fonstadová: Atlas Středozeemě

Každý správný fanoušek díla J. R. R. Tolkiena i kartografie by měl mít doma **Atlas Středozeemě**. Tato kniha americké kartografky Karen Wynn Fonstadové vyšla původně v roce 1981 (v českém překladu roku 1998), avšak sehnat ji bylo dlouhou dobu téměř nemožné. V říjnu letošního roku se naštěstí dočkala druhého, revidovaného vydání, které vydalo nakladatelství Argo.

Autorka, **Karen Wynn Fonstadová** (1945 až 2005), byla vystudovaná kartografka s odborným přístupem k tvorbě map. Díky tomu se v atlasu setkáváme s neobvykle vědeckým pohledem na fiktivní svět, který autorka zpracovala s přesností, jakou bychom očekávali u skutečných geografických děl. Na zeměpisném základu pro regionální a tematické mapy spolupracovala se svým manželem, do-

centem geografie **Toddem Fonstadem**, což výsledkem dodává ještě větší autenticitu.

Zatímco původní vydání nabízelo mapy dvoubarevné a spíše schematické, nové vydání přináší zcela přepracované ilustrace **Stéphane Arsona**, které původnímu dílu propůjčují výtvarnou hloubku a atmosféru.

Na 223 stranách atlasu najdeme mapy celé Ardy – od prvního až po třetí věk, dále mapy regionální, části věnované knihám *Hobit* a *Pán prstenů*, a nakonec i tematické mapy.

Jedním z nejzajímavějších aspektů atlasu je snaha autorky geograficky interpretovat Tolkienovy texty. Nezůstává jen u prosté ilustrace, ale snaží se rekonstruovat geologické procesy, klimatické podmínky a fyzickogeografické charakteristiky jednotlivých oblastí. Při popisu například upozorňuje na možné stopy zalednění:

„Tolkienův text opět napovídá, že přinejmenším v okolí Šeré Brázdy došlo k zalednění. Roháč měl zubatý vrchol s věčným sněhem, Piliče se zřejmě podobala pile řadami ostrých zubatých štítů čili aretami, které vznikají erozní činností ledovců na kraji ledovcového karu.“

V jiném místě pak Fonstadová využívá své geografické znalosti k rekonstrukci geologického složení oblastí různých regionů Středozeemě. I zde kombinuje Tolkienovy literární popisy s realistickým výkladem:

„V okolí Helmova žlebu byl zjevně vápenec, a lze na něj usuzovat i v okolí Mindolluiny vzhledem k blízkosti vápencových útvarů v Eryn Muilu, jeho okolí a v severním Ithilienu.“

Takových příkladů je v atlasu celá řada – od zpracování podnebí, vegetace, osídlení a jazykových oblastí, přes rekonstrukce putování jednotlivých postav až po detailní plány klíčových lokalit a bitev. Výsledkem je pozoruhodně přesvědčivý geografický obraz fiktivního světa.

Jako dlouholetý fanoušek map i Tolkienova díla jsem měl velkou radost, že jsem si tuto krásnou knihu mohl koupit hned první den jejího vydání. Věřím, že mezi členy České

kartografické společnosti nejsem jediným fanouškem Tolkiena, kterého tento mimořádný atlas nadchne.

Stanislav Popelka

Klaudyánova mapa na Národním seznamu UNESCO Paměť světa

Národní seznam České republiky programu **UNESCO Paměť světa**, který shromažďuje nejvýznamnější dokumentární dědictví, se rozšířil o **Klaudyánovu mapu Čech**, jejímž majitelem je Biskupství litoměřické. Ministr kultury Martin Baxa schválil celkem tři nové nominace, *Mendelův rukopis*, *Soubor dokumentů z činnosti jednoty bratrské* a zmíněnou *Klaudyánovu mapu Čech*. Ta představuje nejstarší a jediný dochovaný mapový list věnovaný výhradně Českému království.

Více se dozvíte na webu *Ministerstva kultury* a *Biskupství Litoměřice*.

Jan Ptáček

NOVINKA ZEMĚMĚŘICKÉHO ÚŘADU

ZABAGED® - Výškopis
– Digitální model povrchu ČR
z obrazové korelace

<https://ags.cuzk.gov.cz/geoprohlizec/>

Zobrazuje georeliéf včetně
přírodních prvků (vegetační pokryv)
a lidskou činností vytvořených
objektů (stavby).

Předností produktu je vyšší přesnost
a poskytování v rastrovém formátu
v režimu otevřených dat.

Aktualizace je periodická a bude
synchronizována s aktualizací
Ortofota ČR, tedy ve 2letém cyklu.

Vážení členové,

vezměte prosím na vědomí, že **ČKS od 1. 1. 2026 mění sídlo společnosti, čímž se fakturační adresa sjednocuje s adresou korespondenční**. Už žádné hledání, která adresa je ta správná, až budete chtít poslat papírovou fakturu poštou.

Nová adresa:
Česká kartografická společnost, z. s.
Tháškova 2077/7
160 00 Praha 6 - Dejvice
E-mail, IČ, číslo účtu i datová schránka
zůstávají beze změny.

INFORMACE DO ZPRAVODAJE ČKS

Máte zajímavé zprávy z oboru, které by měly mít své místo ve Zpravodaji ČKS? Kontaktujte, prosím, členy redakce na níže uvedených adresách a domluvte se na požadovaném rozsahu a formě. Rádi uveřejníme pozvánky, reportáže z proběhlých akcí, informace o zajímavém dění v oboru a informace o členech a aktivitách ČKS.

Redakční rada

Zdeněk Stachoň (zstachon@geogr.muni.cz), odpovědný redaktor,
Jan Ptáček (honza.ptacek@gmail.com), výkonný redaktor,
Eva Ustohalová (e.ustohalova@gmail.com), technická redaktorka,
Jan D. Bláha, Jiří Cajthaml, Martin Hubáček, Přemysl Jindrák, Stanislav Popelka,
Jiří Šmída, Růžena Zimová, Ph.D.

Fotografie a obrázky dodali autoři jednotlivých příspěvků, foto KDO R. Barviř

ISSN 2571-4708 (print), ISSN 2571-4716 (online)